

7. Гаврилюк Р. О. Природа податкового права: антропосоціокультурний підхід : монографія. Чернівці. Чернівецький нац. ун-т. 2014. 636 с.

8. Податковий кодекс України. Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI в редакції від 01.03.2024, підстава – 3553-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

9. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану. Закон України № 2118-IX від 03.03.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20#Text>

10. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо дії норм на період дії воєнного стану. Закон України № 2120-IX від 15.03.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2120-20#Text>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-432-0-23>

**THE INSTITUTE OF ADMINISTRATIVE PROCEDURE
IS A NOVEL IN INTERACTION WITH SUBJECTS
OF PUBLIC ADMINISTRATION**

**ІНСТИТУТ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ПРОЦЕДУРИ – НОВЕЛА
У ВЗАЄМОДІЇ З СУБ'ЄКТАМИ ПУБЛІЧНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ**

Suleimanova M. I.

lawyer,

*Postgraduate Student of the National
Scientific Centre «Hon. Prof. M.S.
Bokarius Forensic Science Institute»
Kharkiv, Ukraine*

Сулейманова М. І.

адвокат, аспірант

*ННЦ «Інститут судових експертиз
імені Засл. проф. М.С. Бокаріуса»
Міністерства юстиції України
м. Харків, Україна*

15 грудня 2023 року набрав чинності абсолютно новий Закон України “Про адміністративну процедуру”. До прийняття даного Закону Україна пройшла довгий шлях спроб адміністративного реформування. Початок адміністративної реформи закладався ще у 1998 році, коли Указом Президента України N 810/98 від 22 липня 1998 року було затверджено покладення в основу здійснення реформування системи державного управління основні положення

Концепції адміністративної реформи в Україні, розробленої Державною комісією з проведення в Україні адміністративної реформи [1]. Дана Концепція передбачала здійснення кодифікації норм адміністративного законодавства та упорядкування правил надання управлінських послуг державою в окремому Адміністративно-процедурному кодексі України [2]. Однак, усі проєкти були відізані. Новий Закон України “Про адміністративну процедуру” було прийнято на виконання Стратегії реформування державного управління України на 2022–2025 роки та шлях його прийняття був довгим [3]. Верховною Радою України було одержано законопроект 14 травня 2020 року, прийнято Закон було 16 листопада 2021 року, проте 08 грудня 2021 року було повернуто з пропозиціями Президента. Повторно прийнято було 17 лютого 2022 року, але через повномасштабне вторгнення Росії на територію України, підписано Главою держави було лише 13 червня 2022 року.

Отже, за великий проміжок роботи, що складає більше п'ятнадцяти років, в Україні набув чинності закон, що закріплює на законодавчому рівні загальні принципи і правила адміністративної процедури, що забезпечують дотримання прав громадян і юридичних осіб у випадках, коли їх права та обов'язки окреслюються органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Щодо необхідності прийняття даного Закону висловлювались багато науковців, правознавців, експертів та державних діячів.

Так, Бойко І.В. наголошувала на тому, що однією з найважливіших гарантій інтересів і прав людини й бізнесу, який дає законопроект, є чітка регламентація процедурних аспектів відносин особи, бізнесу і влади. За таких умов посадова особа не зможе діяти свавільно, а керуватиметься чітко встановленими правилами, відповідно, це автоматично знизить корупцію [4].

Тимошук В.П. зазначав, що Закон “Про адміністративну процедуру” запроваджує чітке термінологічне розмежування механізмів для припинення дії протиправних і правомірних актів для полегшення розуміння практиками, коли і який механізм застосовується, та для наступного впорядкування всього законодавства [5].

Можемо з упевненістю констатувати, що Закон України “Про адміністративну процедуру” це абсолютно новий етап, новий осередок роботи у взаємодії органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та інших суб'єктів з громадянами.

Закон України “Про адміністративну процедуру” запровадив важливі для учасників адміністративного провадження права, обов'язки та гарантії, такі як:

- необхідність забезпечення переконливих доказів, оскільки рішення, які приймаються органами влади, мають ґрунтуватися виключно на законі та встановлених фактах справи та переконливих доказах;

- участь у процедурі та можливість надання пояснень, доказів, можливість залучити свідків, експертів, можливість отримати обґрунтування та інформування від адміністративного органу;

- бути обізнаними про хід справи та прийняті рішення;

- можливість досудового оскарження;

- обмеження можливості скасування або зміни рішення.

Адміністративна процедура, відповідно до Закону, є, визначеним законом, порядком розгляду та вирішення справи [6], який дещо є схожим на розгляд справи у суді. А саме: є можливість заявляти відводи, надавати пояснення, подавати клопотання, тощо.

Новим для адміністративного провадження є і деякі з суб'єктів. Так, Законом “Про адміністративну процедуру” передбачені такі учасники адміністративних процедур [6]:

- 1) заявник, тобто особа, яка для реалізації свого права або виконання обов'язку звертається до адміністративного органу із заявою про прийняття адміністративного акту;

- 2) особа, стосовно якої адміністративним органом ініційоване адміністративне провадження; скажчик, тобто особа, яка звертається до адміністративного органу за захистом свого права із скаргою;

- 3) заінтересована особа – інша особа, на право або інтерес якої може негативно вплинути адміністративний акт. Така особа залучається за клопотанням учасника провадження, за ініціативою адміністративного органу або може самостійно просити надання їй статусу заінтересованої особи.

Впровадження такої категорії учасників, як заінтересована особа має слугувати ухваленню раціональних рішень та запобігати конфліктам.

Серед новел також необхідно виділити визначення порядку доведення до відома учасників адміністративного провадження рішення, прийнятого адміністративним органом, а також встановлення моменту набрання ним чинності, що передбачає ненабуття чинності до моменту ознайомлення особи із ним.

Отже, новим Законом України “Про адміністративну процедуру” запроваджено єдині правила взаємодії громадян та бізнесу з державою та скасовано різні підходи у сферах державного управління.

Ключовими новелами даного закону є:

1) гарантування права особи на участь в адміністративному провадженні, що забезпечує можливість надання пояснень та інформування від адміністративного органу та запобігатиме винесенню негативного рішення за відсутності особи;

2) встановлення строку набрання чинності рішення стосовно учасника адміністративного провадження з дня доведення його до відома відповідної особи, що забезпечує продовження строку на його оскарження;

3) впровадження нової категорії учасників адміністративних процедур, як заінтересована особа, що слугуватиме ухваленню раціональних рішень та запобігатиме конфліктам.

Прийняття Закону визначило єдину, чітко визначену процедуру звернення громадян до адміністративних органів та єдині правила при наданні адміністративними органами послуг, які потребуватимуть громадяни. А значить – взаємозв’язки громадян та держави будуть ефективнішими.

Література:

1. Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні; Указ Президента України N 810/98 від 22.07.1998 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/810/98#Text>.

2. Концепція адміністративної реформи в Україні від 22.07.1998 р. ДВПІ Міннауки, 1998. С. 62.

3. Стратегія реформування державного управління України на 2022–2025 роки, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 липня 2021 р. № 831-р, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/831-2021-%D1%80#Text>

4. Бойко І.В. Євроінтеграційний зміст і значення Закону України «Про адміністративну процедуру». Південноукраїнський правничий часопис, 2022. URL: http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2022/4/part_1/29.pdf

5. Тимошук В. П. Новели Закону України “Про адміністративну процедуру”. URL: https://www.pravojustice.eu/storage/app/media/PJ_%D0%A2%D0%B8%D0%BC%D0%BE%D1%89%D1%83%D0%BA_%D0%9D%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D0%B8%20%D0%97%D0%90%D0%9F_12.08.2022.pdf

6. Про адміністративну процедуру; Закон України № 2073-IX від 17 лютого 2022 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>